

Krajanské listy - únor 2017

Vydává Velvyslanectví České republiky v Pretorii ve spolupráci s českými krajany
v Jihoafrické republice.

Náměty a příspěvky zasílejte na adresu: maria.ramsova@seznam.cz, nebo
mariaramsova63@gmail.com

Redakce a Velvyslanectví České republiky v Pretorii neručí za obsah zaslaných příspěvků.
Redakční rada: Anna Syková, Mária Ramsová, Mirka Schullerová

Vážení a milí krajané,

přinášíme Vám únorové vydání Krajanských listů. V novinkách velvyslanectví nepřehlédněte pozvání na módní přehlídku „moderní tradice“, která se bude konat 24. 3. 2017 v Pretorii. Ve zprávách z ekonomiky upozorňujeme na článek o prodeji evropských pivovarů japonské firmě, který se dotkne značky Prazdroj, a dále o schválení návrhu protikuřáckého zákona Sněmovnou Parlamentu ČR. V rubrikách české osobnosti přinášíme článek o Václavu Chaloupkovi a v hudebním okénku o Františku Škroupovi, v zajímavostech se dočtete o úspěchu české whisky. Rovněž nechybí tradiční rubriky hrady a zámky, zdraví, retro koutek, český jazyk a zábava.

Přejeme Vám pohodový únor!

Vaše redakce

INFORMACE VELVYSLANECTVÍ ČR V PRETORII	2
Návrháři z Brna představí modní show “moderní tradice” v Pretorii	2
Nabídka vzdělávacích kurzů českého jazyka a literatury 2017 pro krajany	2
Novinky na obchodním úseku velvyslanectví	3
Konzulární dny v Kapském městě – prosinec 2016	3
Knihovní dny na velvyslanectví	3
INZERÁTY / ŽÁDOSTI / OZNÁMENÍ	3
VÝBĚR ZE ZPRÁV	5
Sněmovna schválila zákaz kouření v hospodách	5
Průměrný Čech si za rok vydělá 345 tisíc. Švýcar má šestkrát víc	6
Češi při nakládání s penězi používají selský rozum, užít si je ale neumí	7
Plzeňský Prazdroj kupují Japonci, za evropské pivovary dají 200 miliard	8
ČESKÉ OSOBNOSTI	10
Václav Chaloupek	10
HRADY A ZÁMKY	11
Hrad Grabštejn	11
HUDEBNÍ OKÉNKO	12
Dobře sestavené dvojalbum připomíná, jak začínal český rock	12
Hudební výročí ÚNOR 2017	14
František Škroup	14
První česká opera Dráteník	15
ZAJÍMAVOSTI	16
Česká whisky slaví úspěchy ve světě	16
Leden byl v Čechách nejstudenější za 77 let	19

Tajemství piva: už se ví, proč nám dělá dobře. Alkoholem to není	19
Po letech vzrostla v ČR úmrtnost. Na vině je hlavně rakovina a nemoci srdce či plic	20
Příběhy českých značek: Merkur	21
Retro koutek	23
ZDRAVÍ	24
Babiččina zahrádka: zdraví, užitek i romantika	24
ZÁBAVA	27
Recepty	27
Humor	31
SPRÁVNÉ ŘEŠENÍ	31

INFORMACE VELVYSLANECTVÍ ČR V PRETORII

(Kontakt: Embassy of the Czech Republic, 936 Pretorius Street, Arcadia, Pretoria,
P.O. Box 13671, Hatfield 0028-Pretoria, e-mail : consulate_pretoria@mzv.cz,
tel.: 012 4312380, fax: 012 4312398)

Návrháři z Brna představí modní show “moderní tradice” v Pretorii

Dne 24.3.2017 od 19 hod. se uskuteční modní přehlídka „moderní tradice“ na rezidenci velvyslance ČR 241 Crown Avenue, Waterkloof, Pretoria

Projekt „moderní tradice“ představí modní show, která čerpá z lidové tradice krojů. Kolekci oděvů a doplňků s lidovými motivy představí alešbáry (v zastoupení Barborou Šeligovou a Alešem Šeligou). Rodinné kořeny ateliéru sahají až do první republiky. Designéři studia na tuto tradici navazují, propojují ji s budoucností české módy i nejnovějším vývojem ve světovém designu.

Srdečně zveme všechny krajaný – milovníky módy i lidové tradice!

Nabídka vzdělávacích kurzů českého jazyka a literatury 2017 pro krajaný

Velvyslanectví ČR v Pretorii si dovoluje informovat o nabídce stipendijních pobytů a kurzů českého jazyka a literatury pro krajaný na rok 2017/2018. MZV ve spolupráci s MŠMT a Domem zahraniční spolupráce (DZS) každoročně nabízí semestrální studijní pobyty na vybraných vysokých školách v České republice, stipendia na kurzy českého jazyka pro krajaný a kurzy metodiky výuky českého jazyka. Termín pro zadání přihlášek do elektronického systému je 15. březen 2017. Po vyplnění elektronické žádosti žádáme zájemce o doručení papírové žádosti na Velvyslanectví České republiky v Pretorii, a také do 15. března 2017.

Nabízené kurzy:

1. čtyřtýdenní kurz českého jazyka pro krajaný v Dobrušce:

od 21. července do 18. srpna 2017, kurz zahrnuje výuku a mimoškolní aktivity se zaměřením na osvojení základů českého jazyka, jakož i poznávání českých reálií ,

2. dvoutýdenní kurz metodiky výuky českého jazyka pro vyučující z řad krajanských komunit: od 28. srpna do 8. září 2017, kurz metodiky výuky českého jazyka pro vyučující z řad krajanských komunit, jehož cílem je zdokonalení metod při výuce češtiny stipendijní,

3. semestrální stipendijní studijní pobyty pro krajany na školní rok 2017/2018.

Informace o kurzech včetně formuláře přihlášky naleznete zde: <http://www.dzs.cz/cz/program-podpory-ceskeho-kulturniho-dedictvi-v-zahranici/>

Novinky na obchodním úseku velvyslanectví

Od počátku února 2016 je obchodní úsek Velvyslanectví ČR v Pretorii posílen o nového diplomata – paní Ing. Kristýnu Chvátalovou. Paní Chvátalová se bude věnovat obchodní politice vůči lusofonním zemím, které jsou v akreditaci velvyslanectví (Angola a Mosambik). Mateřským resortem paní Chvátalové je Ministerstvo průmyslu a obchodu. Přejeme paní Chvátalové hodně štěstí a zdaru v jejím novém působení v Jižní Africe!

Konzulární dny v Kapském městě – únor a březen 2017

Konzulární dny v Kapském Městě se budou konat ve dnech 16. - 17. února, a dále 16.-17. března 2017. Úřední hodiny jsou mezi 8.00 – 15.00 na adrese Visegrádského domu (bývalého Generálního konzulátu ČR), Fleetwood Avenue 2, Claremont. Pro vyřízení Vašich žádostí je nutné si předem sjednat schůzku prostřednictvím Velvyslanectví ČR v Pretorii (e-mailem consulate_pretoria@mzv.cz nebo na telefonním čísle 012 4312380). Ve Visegrádském domě nelze podat žádost o vízum.

Knihovní dny na velvyslanectví

Knihovna Velvyslanectví ČR v Pretorii bude otevřena dne 10. února a 3. března 2017 vždy od 10 – 12 hod. Přijďte se s námi pobavit u kávy a vypůjčit si zajímavou knihu.

Rubriku připravila: Anna Syková

INZERÁTY / ŽÁDOSTI / OZNÁMENÍ

Výuka češtiny a angličtiny od začátečníků až po velmi pokročilé, od dětí až po důchodce.

Individuální přístup. Kontakt: Radka Hejmalová-Millar, mobilní telefon 0824681401, e-mail RadkaHej@gmail.com

Kvalifikovaná soudní překladatelka nabízí vypracování překladů z češtiny do angličtiny a z angličtiny do češtiny (případně z a do ruštiny a němčiny). Kontakt: Radka Hejmalová-Millar, mobilní telefon 0824681401, e-mail RadkaHej@gmail.com.

Villa Klara B&B

nabízí ubytování v luxusně vybavených pokojích v srdci Johannesburgu v Northcliffu. Guesthouse je vhodně situován velmi blízko nákupního střediska Cresta.

Ideální pro byznysovou klientelu díky své poloze. (CBD 15minut, Sandton 20minut, N1 7 minut, nemocnice 10 minut)

Pokoje mají WiFi spojení.

Pro více informací navštivte naši webovou stránku www.villaklara.co.za

Rezervace: klara@villaklara.co.za či 011 478 2513. Denně od: 08:00 do 17:00.

At Villa Klara, the customer always comes first

Soukromá psychologická praxe

Mgr. Dita Bosman

HPCSA Reg. No. PS 0111449 / Pr. No. 0860000379093

V malebné Camps Bay, v Kapském Městě nabízím psychologicko poradenské a terapeutické služby pro dospělé jedince a páry v obtížných životních situacích, s různými duševními, psychosomatickými a vztahovými problémy. Dále také nabízím terapii hrou pro děti od 4 let.

Shop 102F, First Floor

Cell: 073 6103006

The Promenade

Fax: 086 6720904

Victoria Road

Email:

dita@dbosmanpsychologist.co.za

Camps Bay

Web: www.dbosmanpsychologist.co.za

Právní poradenství – české právo

Advokátka s praxí nabízí právní poradenství z oblasti dědického práva, občanského práva, pracovního práva a dalších právních oblastí

Kontakt: JUDr. Iveta le Roux, LL.M.

email: ivetaleroux@gmail.com

mobil: 082 4377926

VÝBĚR ZE ZPRÁV

Sněmovna schválila zákaz kouření v hospodách

Koaliční vláda v pátek Sněmovnou protlačila svůj reparát protikuřáckého zákona, který od konce května, světového dne bez tabáku, zakáže cigarety v restauracích a hospodách. „Vyslali jsme důležitý signál, že to myslíme vážně se snahou zařadit ČR mezi civilizované státy, které chrání zdraví vlastních občanů,“ radoval se premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD).

„Hotovo, protikuřácký zákon v PS schválen! Mám velkou radost, je to důležité vítězství ochrany lidského zdraví nad komerčními zájmy,“ prohlásil Sobotka.

„Normální je nekouřit a dýchat čistý vzduch. Právo na život má prioritu před právem na podnikání. Děkuji poslancům, že po dlouhé době vyhověli požadavku našich občanů,“ komentovala náměstkyně ministra zdravotnictví Lenka Teska Arnoštová (ČSSD).

Radost měl i někdejší ministr zdravotnictví Svatopluk Němeček. „Tříleté úsilí nepřišlo na zmar, protikuřácký zákon schválen. Snad si mohu dovolit trochu spokojenosti a hrdosti,“ uvedl.

Na sportovních akcích jen pivo a víno

Novela zákona o ochraně zdraví zakáže kouření cigaret v restauracích a hospodách, v čekárnách veřejné dopravy, na nástupištích, ve školách, na dětských hřištích, ve vnitřním prostoru sportovišť či v zoologických zahradách.

V restauracích bude možné kouřit e-cigarety a vodní dýmky.

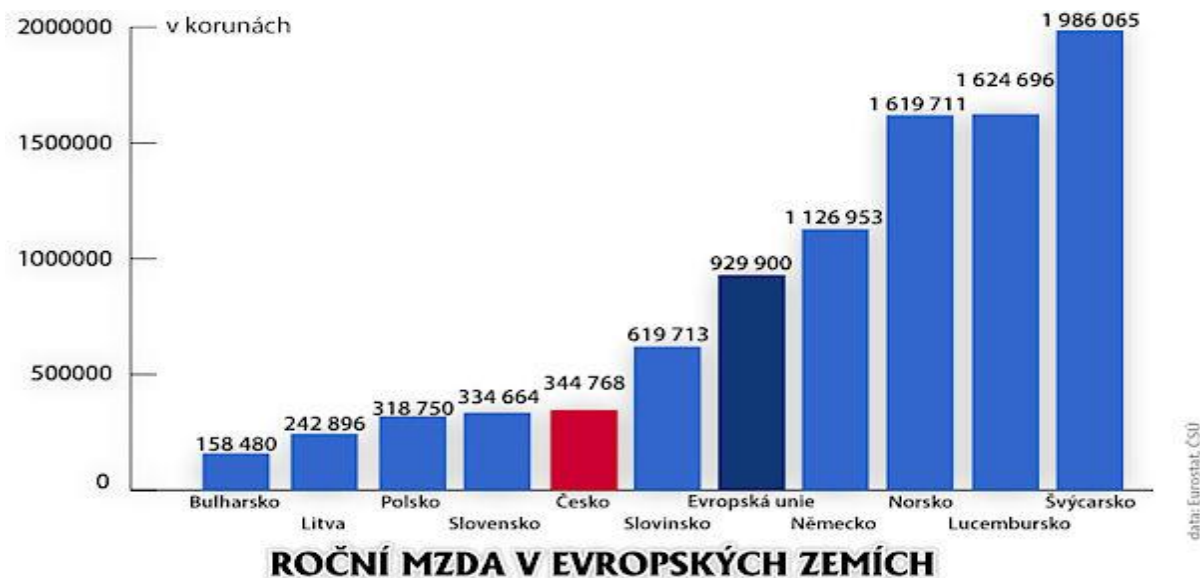
Nebude také možné prodávat potraviny a hračky napodobující vzhled tabákových výrobků nebo kuřáckých pomůcek.

Na sportovních akcích se z alkoholických nápojů bude moci podávat jen výčepní pivo a víno.

Zdroj: .novinky.cz

Průměrný Čech si za rok vydělá 345 tisíc. Švýcar má šestkrát víc

Průměrný Čech si za rok přijde na 344 768 korun. To je více, než si vydělá například průměrný Slovák, Polák či Maďar. Ani tak však české mzdy nedosahují průměru EU (929 900 korun). Ve čtvrtek o tom informoval Český statistický úřad (ČSÚ).

„Roční mzdy v Česku byly v roce 2014 na úrovni 37 procent průměru Evropské unie. Zaujímali jsme tak devatenáctou pozici v žebříčku unijních zemí,“ uvedla předsedkyně ČSÚ Iva Ritschelová.

V tomto kontextu se hovoří o takzvaných hrubých mzdách, z nichž se v Česku ještě strhává daň z příjmu a takzvané zdravotní a sociální odvody. Po odečtení těchto odvodů podle výpočtu Novinek zůstane průměrnému Čechovi něco málo přes 262 tisíc korun. Zaměstnavatel však za takového zaměstnance zaplatí téměř 462 tisíce ročně (takzvaná superhrubá mzda).

Nejvyšší mzdy ve Švýcarsku a Lucembursku

Nejvyšší mzdy byly vypláceny zaměstnancům v Lucembursku (1,68 miliónu korun), Dánsku (1,52 miliónu) a Irsku (1,27 miliónu), mimo EU pak ve Švýcarsku (1,98 miliónu) a Norsku (1,62 miliónu). Nejnižší výdělky jsou podle aktuálních statistik v Bulharsku (158 480 korun), Makedonii (181 305) a Rumunsku (183 700).

„Třeba bulharská průměrná roční mzda v přepočtu 158 tisíc korun nebyla ani desetinou té lucemburské, která se rovnala 1,6 miliónu,“ poukázala vedoucí oddělení statistiky práce ČSÚ Jitka Erhartová na skutečnost, že v rámci Evropy jsou nemalé rozdíly mezi mzdovými úrovněmi jednotlivých zemí.

Rozdíly ve mzdách se stírají cenami

Rozdíly ve výdělcích se mohou stírat vzhledem k vyšším cenám v bohatších státech. Kupní síla průměrné mzdy v Česku je na úrovni 59 procent unijního průměru. Hrubý domácí produkt (HDP) v paritě kupní síly přitom představoval v daném roce 86 procent průměru EU.

„Vzhledem k této vyšší konkurenceschopnosti a silnějšímu výkonu ekonomiky je zde prostor pro rychlejší zvyšování mezd. K tomu dochází v posledních dvou letech,“ uvedl ředitel odboru statistiky trhu práce ČSÚ Dalibor Holý.

Mzdy v západoevropských zemích v posledních letech rostou pomaleji. Méně než dvě třetiny mediánové mzdy pobíralo v roce 2014 v EU 17,2 procenta zaměstnanců. V Česku to pak bylo 18,7 procenta zaměstnanců.

Česko je velmi různorodé

Další ukazatele naznačují, že Česko patří k zemím s vysokou různorodostí ve výdělcích jak mezi profesemi, tak i mezi jednotlivými zaměstnanci, podobně jako Rakousko nebo Španělsko. Nejmenší rozdíly jsou ve Švédsku a Belgii.

Zdroj: novinky.cz

Češi při nakládání s penězi používají selský rozum, užít si je ale neumí

Češi si v oblasti financí vůbec nevedou špatně, oproti většině zemí západní Evropy mají dobrý pocit z toho, jak s penězi nakládají, a mají nad nimi kontrolu i reálně.

Ze 14 evropských zemí, ve kterých průzkum pojišťovací a finanční skupiny NN ve spolupráci s akademiky z Tilburské univerzity mapoval odlišnosti v přístupu k penězům, skončila Česká republika na 4. místě.

„Podle našeho průzkumu lidé v Česku rozhodně k penězům přistupují se zdravým selským rozumem,“ upozornila Kateřina Štěrbová z NN.

Positivní je podle ní i to, že čtyři pětiny Čechů mají pocit dostatečné kontroly nad svou finanční budoucností a devět z deseti lidí ji opravdu má.

Češi se tak celkově mezi ostatními 14 evropskými státy umístili na 4. místě. „Pokud jde o podíl lidí, kteří mají své finance pevně v rukou, předstihli nás pouze Nizozemci, Lucemburčané a Němci. Umíme si totiž své peníze hlídat, máme o nich přehled, ale neumíme si je užít,“ doplnila Štěrbová.

Pro Čechy jsou peníze nejdůležitější

Průzkum ukázal, že peníze v zemích majících bohaté zkušenosti s komunismem hrají odlišnou a důležitější roli než v západní Evropě.

Pro Čechy jsou peníze dokonce nejdůležitější ze všech čtrnácti zúčastněných národů. Sedm z deseti Čechů má velmi dobrý přehled o svých pravidelných měsíčních výdajích a dalších nákladech. Více než čtyři pětiny z nich uvedly, že mají obvykle dost peněz na pravidelné výdaje a platí své účty včas, což je nejvíce ze všech sledovaných zemí.

Češi, podobně jako Poláci či Slováci, jsou na své peníze opatrní — větší investice si dlouho rozmyšlejí. Také více šetří, aby se zajistili na budoucnost, místo aby si peníze užívali.

„Oproti ostatním Evropanům vidíme svou finanční situaci pesimističtěji a společně s Maďary jsme nejvíce skeptičtí k výši svých příjmů,“ doplnila Štěrbová.

Češi chrání spíše svůj majetek než zdraví

Velkou slabinou Čechů oproti ostatním západoevropským národům je nízká tvorba rezerv. Na jednu stranu jsme sice spořivým národem, ovšem šetříme na jiné věci než na finanční rezervy. Dvě pětiny lidí totiž přiznaly, že nemají v rezervě dostatek financí na nečekané výdaje.

„Celkově vydávají Češi za všechny pojistky zhruba 1100 korun měsíčně, což není ani čtvrtina průměru Evropské unie, kde lidé platí 170 eur, tedy zhruba 4600 korun,“ zmínila Štěrbová.

Dodala, že Češi si na rozdíl od průměrného Evropana víc chrání svůj majetek než své zdraví a život. Na životní pojištění lidé v Česku dávají o třetinu méně než na neživotní pojištění, zatímco v Evropě je to přesně naopak.

Zdroj: novinky.cz

Plzeňský Prazdroj kupují Japonci, za evropské pivovary dají 200 miliard

Japonská pivovarnická společnost Asahi Group Holdings Ltd se dohodla s koncernem Anheuser-Bush (AB InBev) na koupi evropských pivovarů skupiny SABMiller včetně Plzeňského Prazdroje. Podle serveru deníku Nikkei Japonci zaplatí 900 miliard jenů (téměř 200 miliard korun). Společnost Asahi akvizici potvrdila v tiskovém prohlášení.

„Souhlas Evropské komise se sloučením společností SABMiller a AB InBev byl podmíněn závazkem AB InBev odprodat podniky SABMiller ve střední Evropě,“ sdělila Novinkám mluvčí Plzeňského Prazdroje Jitka Němečková.

„Dohoda mezi AB InBev a Asahi ještě podléhá schválení Asahi jakožto vhodného kupce Evropskou komisí a udělení antimonopolního souhlasu Evropskou komisí,“ dodala Němečková. Asahi očekává dokončení odkupu pivovarů v první polovině roku 2017.

Anheuser-Bush dohodu potvrdil

Podle tiskového prohlášení se Japonci dohodli přímo se společností AB InBev, která má SABMiller převzít za sto miliard dolarů (2,5 biliónu korun). AB InBev se rozhodl pivovary prodat, aby kvůli převzetí SABMillera neměl potíže s regulačními orgány.

Dohodu s japonskou společností potvrdil i AB InBev, který uvedl částku 7,3 miliardy eur (zhruba 197 miliard korun).

„Cílová společnost zahrnuje takové globální značky jako Pilsner Urquell, původní plzeňské pivo, které dosahuje nejvyšších podílů na trhu v České republice (zemi s nejvyšší spotřebou piva na hlavu), Slovenské republice, Polsku, Maďarsku a Rumunsku, což slibuje výraznou ziskovost,“ připomíná Asahi.

Japonci se kromě Plzeňského Prazdroje stanou majiteli polských značek Tyskie a Lech, slovenského Topvaru, maďarského Dreheru a rumunského Ursuse.

Jedná se o dosud největší akvizici Asahi v Evropě, kde už od SABMilleru odkoupili pivní značky Peroni či Grolsch.

Celá skupina pivovarů, kterou Japonci kupují, vykázala ve finančním roce končícím v březnu 2016 zisk před započtením úroků, daní a odpisů (EBITDA) 493,8 miliónu eur (13,35 miliardy korun) a čistých tržeb 1,64 miliardy eur (zhruba 44 miliard korun).

Historie Plzeňského prazdroje

Plzeňský Prazdroj, a.s., je český pivovar, který byl založen roku 1842. Produkuje první pivo plzeňského typu, Pilsner Urquell. Prazdroj sdružuje pivovar Plzeň, pivovar Radegast a pivovar Velké Popovice. Až do současnosti byl dceřinou společností britského koncernu SABMiller.

Od roku 1999 držela sto procent akcií tehdejší plzeňské firmy Prazdroj jihoafrická společnost South African Breweries. Ta se v roce 2002 sloučila s firmou Miller Breweries z USA, čímž byl vytvořen jihoafricko-americký koncern SABMiller s centrálou v Londýně.

V roce 2015 se objevily zprávy, že o koupi celé společnosti SABMiller projevil zájem americko-belgický koncern Anheuser-Busch InBev (AB Inbev), který za koupi společnosti nabízel nemalé peníze. Dozorčí rada se koupi dlouho bránila, 13. října 2015 však byla dohoda o sloučení obou pivovarnických skupin potvrzena.

Původní pivovar byl plánován na kapacitu 30 000 hl ročně, již v roce 1913 však překročil roční výstav piva hranici jednoho miliónu hektolitrů a v současné době činí přes 5 miliónů hektolitrů ročně. Produkce celé skupiny pak čítá téměř 10 miliónů hl piva ročně.

Zdroj: novinky.cz
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ČESKÉ OSOBNOSTI

Václav Chaloupek

(* 21. května 1949 Plzeň)

je český režisér, scenárista, televizní redaktor a publicista, ochránce a milovník přírody, původním povoláním učitel kreslení, člen hnutí Občané patrioti (OPAT). Od roku 2014 je zastupitelem města Plzně i městského obvodu Plzeň 3, od roku 2016 pak senátorem za obvod č. 7 – Plzeň-město a zastupitelem Plzeňského kraje.

Po absolvování Pedagogické fakulty nejprve vyučoval výtvarnou výchovu na základní škole, později působil jakožto propagační pracovník ČSAD.

Poté působil jakožto kulturně výchovný pracovník v Plzeňské zoologické zahradě. V roce 1989 se stal krajským redaktorem Československé televize resp. České televize pro Západočeský kraj, kde natáčel zpravodajské reportáže.

V roce 1997 natočil svůj první televizní seriál Tuláček. Většina jeho televizních prací byla vydána i v knižní podobě.

V komunálních volbách v roce 2014 byl zvolen jako nestraník za hnutí Občané patrioti (OPAT) zastupitelem města Plzně

V krajských volbách v roce 2016 byl z pozice člena hnutí OPAT zvolen zastupitelem Plzeňského kraje, když kandidoval za subjekt "Starostové a Patrioti s podporou Svobodných a Soukromníků

Ocenění

2005 - Cena ministra životního prostředí

2002 - SUK - 20 nejčtenějších knih roku - 1. místo Václav Chaloupek, Jaroslav Vogeltanz: Vydrýsek, nakl.

Fraus

Seriály - večerníčky

- 2014 Méďové na cestách
- 2011 Pohádky pro štěňátka
- 2009 Podivuhodná cesta ježka Aladina
- 2006 Madla a Ťap
- 2003 Bráškové
- 2003 Méďové II. - Povídání pro Aničku
- 2002 Vydrýsek
- 2001 Méďové
- 2000 Kluci ze zámku
- 1998 Pruhovalí kamarádi
- 1997 Tuláček

Dokumentární filmy

- 2006 Minuta z přírody (seriál)
- 2005 Kouzlo Afriky (seriál)
- 2003 Kdo chce s vlky žít

Knihy

- 2013 Okouzlení přírodou, okouzlení lovem, nakl. Starý most
- 2008 Kouzlo Afriky
- 2008 Madla a Ťap
- 2005 Jižní Afrika mýma očima
- 2004 Honzík a Eliška - toulání s medvíďaty
- 2003 Bráškové Prázdniny s vlčaty
- 2002 Vydrýsek

- 2001 Méďové - půl roku bez medvěďích kluků
- 2001 Méďové - půl roku s medvěďími kluky
- 2000 Kluci ze zámku
- 1998 Tuláček liška, Chaloupek, Šeplavá, nakl. Rembrandt
- 1993 Povíďání o štěňatech aneb jak si je zamilovat, nakl. Naše vojsko

Zdroj:Wikipedie
 Rubriku připravila: Mirka Schullerová

HRADY A ZÁMKY

Hrad Grabštejn

Nejstarší část hradu pochází ze 13. století. Za jeho zakladatele bývá považován rod pánů z Donína, kteří na hradě vládli (s přestávkami zaviněnými válkami) až do roku 1562. Grabštejn byl v husitských dobách a období po nich asi čtyřikrát dobyt, ale vždy byl novým pánem hradu obnoven a nezřídka využíván jako základna k ozbrojeným výpadům do svého okolí, především pak do Lužice k tamním bohatým městům. Císařský rada Jiří Mehl ze Střelice v druhé polovině 16. století změnil Grabštejn na renesanční zámek, jehož opevnění však zůstalo zachováno až do období po konci třicetileté války. Tehdy by mu však již příliš nepomohlo a to ani v případě, že by na hradě nepůsobili škody Švédové, kteří odtud také drancovali celé okolí.

V roce 1782 upravili Gallasové část zámku a především jeho interiéry. Další úpravy na Grabštejně proběhly při částečné klasicistní úpravě roku 1818 a po požáru roku 1843. Po druhé světové válce byl Grabštejn konfiskován a až do roku 1989 v "pěči" armády pustl.

Veřejnosti jsou zpřístupněny prostory starého zámku (hradu) včetně unikátní renesanční kaple sv. Barbory (na spodním snímku) a válcové věže s vyhlídkou. Součástí areálu je též tzv.dolní či nový zámek, který je zatím veřejnosti nepřístupný.

Zdroj: zamky-hrady.cz, Miroslav Trčka a domaci.eurozpravy.cz
 Rubriku připravila: Mária Ramsová

HUDEBNÍ OKÉNKO

Dobře sestavené dvojalbum připomíná, jak začínal český rock

Miki Volek a Pavel Bobek jako sóloví zpěváci Olympiku

Cestu do pravěku českého rocku nabízí dvojalbum Big Beat Line, které vyšlo v lednu 2017. Supraphon jako vlastně jediný majitel oficiálních nahrávek z té doby by byl hloupý, kdyby ze svého archivu netěžil, zvláště když může jejich zvukovou úroveň za využití současných prostředků přizpůsobit dnešním potřebám. Udělal to už vloni, kdy vydal s graficky podobně řešeným obalem dvojalbum Beat Line. To se zabývalo lety 1967 až 1969 a jeho obsah byl určen účastí kapel na prvním a druhém československém beatovém festivalu v Praze.

Z toho druhého, v roce 1968, tu zněly i živé nahrávky – nejstarší svého druhu v dějinách našeho rocku.

Tři fáze Olympiku

Nový výběr Big Beat Line tedy tomu loňskému historicky předchází, zachycuje ale neméně zajímavé období. „Předalbové“ proto, že těch vlastně nemnoho beatových nahrávek vyšlo pouze na singlech: vůbec první české elpíčko tohoto žánru, Želva Olympiku, se objevilo až v roce 1968.

Polovina 60. let a první léta po té na naší scéně způsobila „v rychlíku“ to, na co Američané, Britové a vůbec celý „civilizovaný“ svět potřeboval zhruba dekádu. Totiž přechod od libozvučných instrumentálek typu Shadows a jim vlastně protiřečícímu ranému rock'n'rollu směrem k písničkám inspirovaným liverpoolskou revolucí v čele s Beatles. A také – v neposlední řadě a ve většině případů – od angličtiny k češtině.

Nejmarkantněji lze tento vývoj vysledovat na kapele Olympik, která prošla všemi těmito etapami (poté i mnoha dalšími). Na kompilaci bylo zařazeno hned deset nahrávek. Tou první je vlastně countryový hit Orange Blossom Special (známý u nás taky jako Oranžový expres) s Jandovým superrychlým kytarovým sólem. Následují tři rock'n'rolly, kde Olympik de facto funguje jako doprovodná kapela sólových zpěváků, v tomto případě Mikiho Volka (Roll Over Beethoven), Pavla Bobka (Rave On) a Yvonne Přenosilové (Měsíc).

Olympic v roce 1966 (zleva Pavel Chrastina, Ladislav Klein, Petr Janda)

Pak tu máme vlastně Volkovu „labutí píseň“ Smutný holič z Liverpoolu s Jandovou hudbou a vtipným textem tehdejšího bubeníka Olympiku Františka Ringa Čecha. Zpěvák se zde pokoušel naskočit na vlnu aktuálních proudů z Anglie (přestože, jak se sám vyjádřil, Beatles vlastně nenáviděl), ale stejně mu to nebylo nic platné. Z Olympiku se stala kompaktní a hlavně autorsky i pěvecky plně soběstačná kapela, která si publikum už od prvních pokusů se změnou stylu dokázala podmanit hity, které zlidověly a všichni je znají dodnes – zejména Dej mi víc své lásky a Snad jsem to zavinil já.

Divocí Matadors

Stejně velkou pozornost je věnována skupině Matadors. Má to jasnou logiku: kapela byla vedle Olympiku nejpopulárnější českou rockovou kapelou 60. let a pamětníci často vyprávějí, že tehdejší fanouškovské tábory obou souborů byly striktně oddělené – stejně jako příznivci Sparty a Slavie nebo koneckonců Beatles a Rolling Stones.

Matadors v tomto pomyslném souboji byli za ty „zlé kluky“, za „chuligány“. Ve své vrcholné éře hráli na svou dobu vlastně docela tvrdou hudbu, inspirovanou britským rhythm and blues. Jak ale kompilace ukazuje, nebylo tomu tak vždy. První uvedené nahrávky jsou v rytmu populárního tanečního twistu, včetně dvou instrumentálek s dnes docela legračně znějícími klávesovými sóly.

Směr k tvrdší hudbě nabrala kapela v písničkách, které zpíval Vladimír Mišík. Zejména v těch anglicky interpretovaných. Kompilace ovšem obsahuje i kuriozitu Malej zvon, co mám, tedy vůbec první písničku, k níž si víceméně z donucení Mišík, jinak tehdy tvrdý zastánce rockové angličtiny, napsal text (dnes se k němu nerad hlásí, případně jej komentuje velmi ironicky).

Matadors ve druhé polovině šedesátých let (Viktor Sodoma druhý zleva, Radim Hladík první zprava)

Kromě zpěvákova hlasu se dominantním zvukem vrcholných nahrávek Matadors stala skutečně syrová a progresivní kytara Radima Hladíka. Ta provázela nejen mišíkovské, ale i následující sodomovské období kapely. V podání Viktora Sodomy kompilace přináší tři singlové písně, a to včetně jedné též česky nazpívané Zlatý důl. Ta je známější v původním anglickém znění Hate Everything Except of Hatter, jak je natočena na prvním a zároveň posledním albu Matadors z roku 1968 – jež je historicky druhým českým rockovým elpíčkem.

... a ti další

Pro ty, kdo se rádi ponoří do dějin československého rocku hlouběji, nabízí Big Beat Line spoustu dalšího zajímavého „studijního materiálu“. V první řadě je třeba upozornit na Flamengo, jež také prošlo několika stylovými zvraty. Jedna píseň s Viktorem Sodomou koresponduje s jeho buřičským výrazem v Matadors, byť tomuto angažmá časově předchází. Pak už následuje původní český repertoár s Petrem Novákem a Karlem Kahovcem u mikrofonu. Na svůj vrchol v podobě tvorby s Vladimírem Mišíkem kapela ještě čekala.

Mimořádným úkazem té doby byli jediní slovenští zástupci na dvojalbu, bratislavská kapela Beatmen neboli první štace jednoho z nejzajímavějších tvůrců slovenské scény Deža Ursinyho. V roce 1965, ze kdy pochází zde uvedených šest nahrávek, se svým pronikavě melodickým projevem nad tehdejší průměr zřetelně vyčnívali.

Zejména převzatý repertoár stojící v klasickém rock'n'rollu mělo pražské Mefisto. Na písničky v češtině se naopak zaměřovaly moravské kapely Vulkán se sourozenci Ulrychovými a Synkopa s pozdější hvězdou středního proudu Pavlem Novákem u mikrofonu. Své první hity se skupinou Juventus nazpíval i Karel Černoch. A úplně zapomenutou kapelou té doby je Crystal. I ji připomíná tento nejen historicky cenný titul.

Autor: Ondřej Bezr

Zdroj: www.lidovky.cz

Hudební výročí ÚNOR 2017

7. 2. 1862 zemř. František Škroup, hud. skladatel a dirigent (nar. 3. 6. 1801) – 155. výročí

7. 2. 1942 nar. Ivan Mládek, skladatel, textař, hudebník (75 let)

11. 2. 1912 nar. Rudolf Firkušný, klavírní virtuos (zemř. 19. 7. 1994) – 105. výročí

23. 2. 1882 nar. Ladislav Vycpálek, skladatel (zemř. 9. 1. 1969) – 135. výročí

25. 2. 1997 zemř. František Belfín, dirigent a skladatel (nar. 11. 7. 1923) – 20. Výročí

Zdroj: www.praguecitytourism.cz

František Škroup

* 3. června 1801 Osice

† 7. února 1862 Rotterdam

František Škroup patřil k nejvýznamnějším hudebním osobnostem první poloviny 19. století. Byl aktivně činný jako zpěvák, kapelník a skladatel. Dnes máme jeho jméno spojeno především s hudbou k písni Kde domov můj z Tylovy obrozenecké hry Fidlovačka nebo s první operou na český text, kterou byl Dráteník.

František Škroup se narodil 3. června 1801 v Osicích u Pardubic v hudebnické rodině. Základy hudebního vzdělání získal u svého otce skladatele Dominika Škroupa. Škroupův o deset let mladší bratr Jan

Nepomuk Škroup se proslavil jako druhý kapelník Stavovského divadla, ředitel Žofínské akademie a skladatel opery Švédové v Praze.

Do Prahy přišel František Škroup roku 1812, rok byl vokalistou v Týnském chrámu a v Loretě. V letech 1814–1819 studoval gymnázium v Hradci Králové. Z té doby pocházejí první Škroupovy skladby. Po skončení gymnázia poslouchal dva roky filozofii v Praze a od roku 1822 práva, studia však pro stále silnější vábení hudbou a divadlem nedokončil.

Zanedlouho začal vystupovat jako sólista ve Stavovském divadle. Se zpěvem skončil roku 1828, kdy se musel více soustředit na svou kapelnickou činnost. 1. září 1827 byl jmenován druhým kapelníkem Stavovského divadla a od začátku roku 1837 prvním kapelníkem s pověřením řídit německý soubor Stavovského divadla, kdežto český soubor řídil jeho bratr Jan Nepomuk.

Škroupovo dirigentské působení je hodnoceno v éře Stavovského divadla velmi pozitivně. K jeho největším zásluhám patří první uvedení Wagnerových oper v Čechách: Tannhäuser (1854), Lohengrin (1856), Bludný Holanďan (1856). Kromě dirigování ve Stavovském divadle řídil studentský orchestr pražské konzervatoře v roce 1843 po smrti jejího ředitele Friedricha Dionysa Webera, v letech 1836–45 byl kantorem v reformované synagoze v Dušní ulici a po roce 1850 dirigentem kůru benediktinského kláštera v pražském Břevnově.

V roce 1857, kdy podal výpověď ve Stavovském divadle, založil vlastní hudební školu, která se však udržela pouhé dva roky. Roku 1860 se stal ředitelem Žofínské akademie, ale již po roce místo opustil, neboť přijal nabídku na místo kapelníka v nově vzniklé německé opeře v nizozemském Rotterdamu, kde zemřel 7. února 1862 a je zde také pochován.

František Škroup napsal 45 opusovaných skladeb, ve skutečnosti je autorem zhruba třikrát většího počtu děl, neboť přiděloval opusová čísla jen nepravidelně. Psal skladby téměř všech hudebních druhů. Většinu jeho skladeb tvoří písně, převážně na německé texty (Mutterliebe, Die Schildwache, Wanderlieder atd.), pouze jediný cyklus, Matčiny písně, má českou textovou předlohu Marie Čacké.

Jednotlivé písně jsou dílem na německé, dílem na české texty (František Ladislav Čelakovský, Josef Krasoslav Chmelenský, Simeon Karel Macháček), text k písni Das bess're Land si napsal pravděpodobně Škroup sám. Několik písní napsal se zajímavým doprovodem, s průvodem rohu, violoncella, klarinetu, nebo harfy a lesního rohu. Na svou dobu napsal poměrně malý počet sborů. Z větších vokálně instrumentálních děl je Škroup autorem dvou mší (c moll, d moll) a několika příležitostných kantát.

Škroupova symfonická tvorba stejně jako komorní stojí v pozadí. Škroup složil tři smyčcová tria a tři smyčcové kvartety. Všech šest zmíněných komorních děl vzniklo ve stejném období. Vzhledem ke své kapelnické praxi ve Stavovském divadle má Škroup na svém skladatelském kontě řadu prací pro divadlo, počínaje vložkami do různých děl až po velké opery. Složil celkem osm oper, z nichž čtyři napsal na německý text.

Operní prvotinou Františka Škroupa se stal Dráteník, jemuž skladatel přidělil opusové číslo 1. Premiéra se konala v roce 1826 ve Stavovském divadle. Libreto k této komické opeře napsal Josef Krasoslav Chmelenský. Dílo vstoupilo do dějin jako zakladatelské dílo české národní opery. Jedná se o nejčastěji hranou Škroupovu operu. Druhou nejpopulárnější operou se stalo opět dílo na Chmelenského libreto – vlastenecká zpěvohra Libušin sňatek. Z oper na německé texty dosáhly největšího úspěchu Der Meergeuse a Kolumbus.

Autor: Pavel Petránek
Zdroj: www.rozhlas.cz

První česká opera Dráteník

První původní česká opera Dráteník zazněla 2. února 1826.

Bylo půl čtvrté odpoledne, a přesto bylo Stavovské divadlo vyprodané. Autorem byl 25 letý student práv, zapálený skladatel a zpěvák František Škroup, který take zpíval titulní roli. Libreto dvouaktové komické opery napsal Josef Krasoslav Chmelenský.

"Premiéra byla očekávána s velkým napětím. Zúčastnili se jí nejvýznamnější osoby tehdejšího kulturního života. Ze skladatelů to byl třeba Václav Jan Tomášek, potom to byl Josef Jungman, tehdy ještě velmi

mladý František Palacký a František Ladislav Čelakovský. I v tisku měla opera velký ohlas a nezůstalo u jednoho provedení."

Úspěch Dráteníka dovedl Františka Škroupa na rozcestí a on se místo dokončení práv rozhodl pro hudbu.

Stavovské divadlo

Na rozdíl od pozdějších velkých romantických oper měla první česká opera pro české obecnstvo veseloherní, srozumitelný a realistický námět, blízký těm, kterým byl určen: prostým lidem, nižším společenským vrstvám. Dalším cílem bylo nadchnout obecnstvo pro vyšší ideály humanismu.

Škroupova hudba je jednoduchá ve své formální stavbě, je blízká melodie lidových písní a nehledá ani harmonické výboje. Opera je zhudebněna jako sled uzavřených čísel, pouze někde spojených doprovázeným recitativem, jinak je užito mluvené prózy.

Tím ovšem nemá být ani v nejmenším vyslovena pochybnost o umělecké úrovni tohoto díla. Naopak, je nutno obdivovat talent a technickou pohotovost mladého skladatele.

Už předehra, vtípné, vpravdě rossiniovské Allegro, nás uvede do rozmarné nálady příběhu s pozoruhodnou lehkostí a přesvědčivostí. Komická, rychlá a rytmicky živá čísla jsou vůbec silnou stránkou opery Dráteník, ale pozadu nezůstávají ve své účinnosti ani zpěvná, v mnohém originální lyrická čísla, zejména árie Růženy nebo její dvojzpěv s Vojtěchem.

Stručný obsah

Bohatý kupec Květenský slíbil ruku své dcery Růženy Vojtěchovi, synovi svého společníka Lány. Dcera však tohoto nápadníka nezná a odmítá se za něho provdat, už také proto, že má v srdci někoho jiného. To ovšem panovačného otce dopálí a dá přísně střežit dům, aby se snad dcera nesešla se svým ctitelem. Co je však platný klíč a bdělost podomka Kůla: ctitel vnikne do domu převlečený za dráteníka. Skutečný dráteník se tu totiž vyskytne jako na zavalanou, ochotně zapůjčí svůj šat a svou výstroj a obleče si zatím šaty mladého pána. Dochází však k prozrazení intriky. Dráteníka sebral dráb, který pojal podezření, že švihácký oblek, v němž se chudý dráteník prochází, je kradený. Dráb přivádí zatčeného právě ve chvíli, kdy otec Květenský přistihl oba milence v důvěrném rozhovoru. nastane mela, než se všechno vysvětlí. Nešlo o pouhou záměnu v osobě dráteníka, ale také o nedorozumění v osobě nápadníka: onen vyvolený je právě Vojtěch, jež Růžena z neznalosti věcí dosud odmítala. Staří páni i mladý párek jsou šťastni a dráteník, jehož zásahem vlastně všechno tak dobře dopadlo, je obdarován a odchází do své podtatranské otčiny s upřímným ujištěním, "že Slováků bratrem Čech".

Zdroj: www.ascolti.cz

www.radio.cz

Rubriku připravila: Dagmar Pavlisková

ZAJÍMAVOSTI

Česká whisky slaví úspěchy ve světě

Pokud se řekne whisky, vybaví se i naprostému laikovi Skotsko, pak možná Irsko a třeba USA.

Tento ušlechtilý alkohol se ale vyrábí i v dalších zemích, mezi které patří i ta naše. A nedávné úspěchy značky Gold Cock dokazují, že whisky není v zemi, v níž v destilátech dominují ovocné pálenky, jen do počtu.

Whisky Gold Cock není žádnou novinkou, vždyť se vyrábí už od roku 1973, kdy s její produkcí začala u Olomouce se nacházející Likérka Dolany. Srovnávat ji s desítky let pečlivě a pomalu laděnými skotskými single malt whisky by nebylo férové, ale rozhodně se nejednalo o nějaký patok.

Ostatně destilát vyráběný výhradně z českých surovin ocenil v 90. letech při návštěvě České republiky i Jim Murray, autor prestižní Whisky Bible a jedna z nejuznávanějších kapacit v oboru.

Po krachu původní likérky se značka i se zásobami dostala v roce 2006 do portfolia vizovické destilérky RUDOLF JELÍNEK. V nabídce byla tříletá míchaná whisky a 12letá single malt, v záloze ale stále byly četné zásoby ještě starších whisky, které ležely ladem.

Co s tím?

Ve firmě si uvědomovali, že by byla obrovská škoda nevyužít je, začalo se tak řešit, co s nimi udělat. S vědomím, že hlavní činnost firmy rozhodně není produkce whisky, se v roce 2014 sjeli do Vizovic na pozvání destilérky odborníci na whisky, aby pomohli s revizí zásob a určením dalšího směru výroby značky Gold Cock.

Výsledek přišel už o rok později, kdy se na trh dostal ročník 1992, a to ve dvou verzích. První ředěná v síle 49,2 % alkoholu, což odpovídá rovnoběžce protínající Vizovice, a druhá v sudové síle 61,6 % alkoholu.

„Jde o sladové whisky věrné naší představě o tom, jak má taková whisky vypadat – bez filtrace za studena a bez dobarvení,“ uvedl pro Novinky Miroslav Motyčka, obchodní a marketingový ředitel palírny RUDOLF JELÍNEK.

Někteří znalci a milovníci whisky sice při zjištění, že existuje více než 20letá česká single malt, nechápavě kroutili hlavami a pochybovali o smyslu takové produkce, ale zanedlouho přišel úspěch, který všechny kritické hlasy utnul.

Zmíněný Jim Murray totiž ve své Whisky Bibli pro rok 2016 ohodnotil verzi Gold Cocku v sudové síle 97 body ze sta. Od roku 2003, kdy začal publikaci vydávat, neudělil žádné whisky více než 97,5 bodu, bez přehánění tak lze říct, že se pro českou značku jednalo o vpravdě fenomenální úspěch.

Kvalitu Gold Cocku ocenil i uznávaný whisky guru Jim Murray.

Zdeněk Kortiš, majitel baru Black Stuff a český ambasador whisky Chivas Regal.

Poté se na trh dostala část ročníku 1995, opět ve verzi se 49,2 % alkoholu a sudové síle, což je postup, jaký hodlají podle Motyčky u Jelínka dodržovat. Zároveň se v destilérce vrátili k ročníku 1992 a společně s olomouckým barem Black Stuff, který je už léta oceňován jako jeden z nejlepších pivních barů u nás, došlo letos k tzv. single cask stáčení, kdy se vybere jeden konkrétní sud a stočí se do lahví.

„Chtěli jsme ukázat, že i v našich podmínkách můžeme vyprodukovat lokální produkt světové úrovně. Náš single cask zrál v českém dubu, je vyroben z moravského sladu a také lahev je z České Republiky. Whisky jsme ponechali v sudové síle, je nefiltrovaná a barva je přírodní,“ vysvětlil motivaci za vznikem whisky Zdeněk Kortiš, majitel baru Black Stuff a mimo jiné i český ambasador značky Chivas Regal, takže opravdu odborník na slovo vzatý.

Tým z jeho baru se nejprve vydal do Vizovic, kde degustoval vzorky whisky. Pět vybraných pak putovalo do Olomouce, kde je ochutnali ještě hosté baru a milovníci whisky. Poměrně jednoznačně byl zvolen sud číslo 505, který se tak po letech vrátil opět do Olomouce. Sudová síla tentokrát činila 61,5 % alkoholu.

Smysl akce se potvrdil hned ve dvou rovinách. V té kvalitativní přišlo další ocenění od Jima Murrayho, který v čerstvě vydané edici Whisky Bible 2017 udělil tomuto stáčení 95,5 bodu. Sice je to méně než předchozích 97, ale v tvrdé konkurenci skotských a v poslední době především japonských whisky se jedná o slušný zářez. A zadařilo se i komerčně.

„Naše single cask stáčení jsme začali prodávat v květnu po premiéře na olomouckém food festivalu a hned následující měsíc jsme museli prodej pro obrovský zájem zastavit. Naši lahev však lze najít ve vybraných barech v Praze, Brně a samozřejmě v Olomouci,“ dodal Zdeněk Kortiš, který si pochvaluje, že se z whisky, kterou před pár lety znala jen část fanoušků a měla spíše regionální charakter, stává produkt objevující se čím dál tím častěji na barových pultech.

Na rostoucí zájem o whisky Gold Cock samozřejmě reagovali i u Jelínka a letos na podzim uvedli dvě limitované edice ročníku 1992 – jedna dozrávaná v sudu po slivovici, druhá pak po jablkovici. Je to očividně inspirace v trendu skotských whisky, které dozrávají třeba v sudech po sherry nebo portském, nicméně použití sudů po českých pálenkách je originální a zachovává snahu používat pouze lokální suroviny.

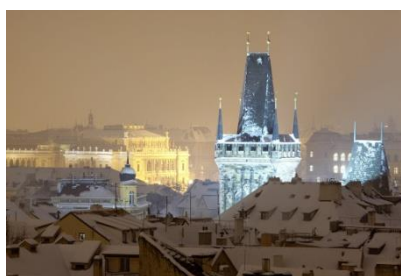
Staré zásoby ale pochopitelně nevydrží věčně, takže kromě těchto dvou edic je novinkou ještě osmiletá single malt, která už je kompletně z vizovické produkce a má být budoucností značky. V nabídce dále zůstává i 12letá whisky se zelenou etiketou, kterou Miroslav Motyčka označuje za pojítka mezi minulostí a budoucností značky, očekává se však, že její zásoby dojdou v horizontu několika příštích let.

„Navíc nadále rozvíjíme spolupráci s bruntálskou sladovnou, která pro nás v letošním roce připravila extra nakouřený slad. A na příští rok připravujeme žitný slad, abychom se mohli pokusit vyrobit žitnou whisky,“ dodal Motyčka, že fanoušci zlatavého destilátu se mají na co těšit.

Zdroj: .novinky.cz

Leden byl v Čechách nejstudenější za 77 let

Letošní leden, který byl ve znamení mrazů dlouho nevídaných, byl čtvrtým nejstudenějším za dobu, kdy se teploty v Česku měří, a vůbec nejstudenějším za posledních 77 let.

Průměrně bylo minus sedm stupňů

Meteorologové sice nemají letošní leden teplotně uzavřený, už nyní je však téměř jisté, že bude v pražském Klementinu, kde se teplota vzduchu měří přes 200 let, čtvrtý nejstudenější za celé toto období.

„Leden je výrazně podprůměrný. Průměrná lednová teplota je letos minus sedm stupňů, a dlouhodobý normál je přitom minus 2,8 stupně. V Praze bylo letos už 23 ledových dnů, to znamená dnů, kdy teplota nevystoupila nad bod mrazu,“ uvedla Honsová.

Příčinou lednových nízkých teplot je vpád chladného vzduchu od severovýchodu a převážně inverzní počasí.

Nejstudenější ledny

rok 1779: minus 9,3 stupně

rok 1838: minus 9,2 stupně

rok 1940: minus 8,8 stupně

rok 2017: minus 7 stupňů

Zdroj: novinky.cz

Tajemství piva: už se ví, proč nám dělá dobře. Alkoholem to není

Pivo je bezva – zlepšuje náladu, přináší ducha sounáležitosti. A nová studie odhalila, že za to vůbec nemůže alkohol v něm.

Už pár tisíc let se ví, že alkohol v pivu, víně a destilátech nám dělá dobře. Před několika lety vědci přišli na to proč: díky alkoholu se uvolňuje do těla dopamin, droga štěstí. Jenže teď se ukázalo, že u piva stačí k uvolnění dopaminu jen jeho pouhá chuť – dokonce i když pivo žádný alkohol neobsahuje...

Skupina vědců vedená Davidem Karekenem z Indiana University o tomto objevu informuje v odborném časopise Neuropsychopharmacology. Neurovědci testovali 49 mužů, jimž podávali lehké dávky piva a současně sledovali reakce jejich mozků na pozitronovém tomografu. Ten dokáže změřit počet molekul v jednotlivých oblastech mozku.

Jakmile muži pivo ochutnali, jejich mozky téměř okamžitě (v průběhu několika minut) začaly uvolňovat velké množství dopaminu. Vědci pak stejný test prováděli i s vodou a ovocným energetickým nápojem, ale množství uvolněného dopaminu bylo výrazně nižší. Současně po prvním ochutnání piva výrazně stoupala chuť mužů na další doušek zlatavého moku.

Přesně jak se dalo očekávat, reagovali na pivo mnohem silněji alkoholici a ti, kdo měli alkoholismus v rodině. U těch jsou hladiny vyplavovaného hormonu štěstí mnohem vyšší...

Byly testovány nejrůznější typy pijáků – od abstinentů až po alkoholiky. Piva bylo opravdu jen velmi málo, pouhých 15 mililitrů. Takové množství alkoholu rozhodně nestačí, aby to spustilo v mozku nějaké reakce. Ale ony přišly a byly velké. Ačkoli nikterak nepodceňujeme rizika alkoholismu a jasné dopady na zdraví nestřídným pijáků, má pivo i své světlé stránky.

"V British Medical Journal vyšel nedávno článek autorů z Katedry epidemiologie a veřejného zdraví z University College London a z našeho Institutu klinické a experimentální medicíny v Praze, kteří studovali soubor populace, jež přednostně pije pivo, a to soubor v České republice. Výzkum byl prováděn v pěti oblastech, jednalo se o soubor mužů mezi 25 až 64 lety, kteří za sebou měli již první nefatální infarkt myokardu. Výzkum naprosto jasně prokázal, že skupina, která týdně pila 4 až 9 litrů piva, měla naprosto nejnižší riziko dalšího infarktu. Jejich riziko CVD bylo obecně redukováno o více než 50 %. Ale nejhůře dopadli zapřísažlí abstinenti a lidé, kteří pijí méně než 0,5 l piva týdně. Oproti nim se riziko lidí se spotřebou 4 až 9 litrů piva týdně snížilo o 2/3! Skupina, která pila týdně cca od 0,5 l do 3,9 l piva, měla riziko oproti abstinentům snižené asi o 1/3. Je třeba říci, že při spotřebě větší než 9 l týdně, už zase riziko CVD pomalu narůstalo, ale pořád bylo na úrovni asi o 45 % nižší než u abstinentů," píše Ing. Vladimír Kellner na stránkách věnovaných českému pivu.

Zdroj: <http://zoom.iprima.cz/>

Po letech vzrostla v ČR úmrtnost. Na vině je hlavně rakovina a nemoci srdce či plic

V Česku opět po letech poklesu vzrostla úmrtnost. Vyplývá to z nejnovější analýzy Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) o úmrtnosti.

„V roce 2015 bylo v populaci České republiky zaznamenáno 111,2 tisíce úmrtí, což je o 5,5 tisíce více než v roce předchozím. Jedná se o poměrně vysoký meziroční nárůst na hodnotu nejvyšší od roku 2003. Nárůst o zhruba pět procent byl zaznamenán nejen v celkovém počtu zemřelých, ale také v přepočtu na sto tisíc obyvatel,“ konstatoval ÚZIS.

Střední délka života činila v roce 2015 u mužů 75,8 roku, tedy shodně jako v roce předchozím. U žen došlo k poklesu o 0,24 roku na 81,4 roku. Je však nutno dodat, že v dlouhodobém srovnání s 80. a 90. lety úmrtnost přepočítaná na sto tisíc obyvatel v ČR a jeden kalendářní rok v Česku výrazně klesla.

Jak vyplývá z grafů ÚZIS, zatímco například v roce 1986 u nás zemřelo na 100 tisíc obyvatel 1600 mužů a 900 žen, v roce 2003 to bylo 1200 mužů a přes 700 žen.

Pro nejmenší počet lidí si smrt přišla v roce 2014, kdy na sto tisíc obyvatel zemřelo přes 800 mužů a na 500 žen. Následující rok se však křivka naopak meziročně o pět procent zvedla, jak vyhodnotil ÚZIS.

Příčinou i ovzduší

Všimá si také toho, co se příčin úmrtí týče – že k nejméně výraznějšímu nárůstu došlo u nemocí dýchací soustavy, což může být ovlivněno i kvalitou ovzduší, jak již Právo upozornilo s odkazem na zprávu ministerstva životního prostředí.

Naopak podle ÚZIS byl u příčin smrti zaznamenán pokles v důsledku zhoubných novotvarů. Rakovina však i přesto zůstává druhou nejčastější příčinou smrti.

Absolutně nejčastější příčinou smrti byly v ČR v roce 2015 i nadále nemoci oběhové soustavy.

Ty se podílely na celkovém počtu úmrtí 42 procenty u mužů a polovinou u žen.

Zapříčinily v souhrnu téměř 51 tisíc případů úmrtí. Na novotvary předloni zemřelo 26,5 tisíce osob. Na celkovém počtu úmrtí se podílely 26,5 procenta u mužů a 21,8 procenta u žen.

Na nemoci dýchací soustavy zemřelo v roce 2015 téměř 7,5 tisíce lidí. V důsledku vnějších příčin smrti zemřelo předloni 3,9 tisíce mužů a 1,9 tisíce žen; počet dopravních nehod i sebevražd se meziročně u obou pohlaví mírně snížil. Doma zemřela jen zhruba pětina osob.

„Z hlediska pohlaví je charakteristické, že muži mají vyšší podíl úmrtí na ulici či jiném veřejném místě, ženy naopak v sociálním zařízení,“ konstatoval ÚZIS.

Zdroj: novinky.cz
Rubriku připravila: Mária Ramsová

Příběhy českých značek: Merkur

Merkur začínal bez šroubků, přežil všechny režimy

Stavebnici Merkur je letos devadesát dva let. Přežila všechny režimy a znají ji všechny žijící generace Čechů. Někteří na tuto nedostupnou „nadhračku“ za socialismu stáli fronty. Původně se však nespojovala pomocí šroubů a matek. Stavebnice také pomohla Otto Wichterlemu vyrobit první kontaktní čočku.

Počátky stavebnice Merkur sahají do roku 1920, kdy Jaroslav Vancl založil v Polici nad Metují firmu Inventor se stejnojmennou stavebnicí. Název měl v dětech probudit zájem o vynálezy. Malý šroubovák však zpočátku nebyl třeba. Pět let sloužily jako spojovací články kovové háčky, až poté nastoupily šroubky s matkami a přišel i název Merkur.

Vancl nezapomněl a stavebnici si nechal patentovat po celé Evropě a dokonce i v USA.

V té době ještě nebyla na světě momentálně nejoblíbenější stavebnice planety Lego. Dánska firma vznikla až v roce 1932. Už na začátku Merkur vyráběl různé druhy stavebnic včetně elektrické Merkur Elektras a také vláčky. A osud stavebnice byl snad ve všech dobách alespoň na chvíli nahrnutý.

V roce 1940 výrobu přerušil válečný nedostatek barevných kovů. Nadechl se znovu až po válce. Krátce poté přišlo znárodnění, ale ani to neznamenalo konec výroby. Naopak se zdůrazňoval původ hračky a v intencích socialistického inženýrství se hodila jako ideální nástroj pro technickou výchovu mládeže. Konec Merkuru hrozil i v 90. letech, kdy naštěstí podnik v likvidaci zachránil podnikatel Jaromír Kříž.

Stavebnici proslavil i vynálezce Wichterle

Stavebnice Merkur vždy patřily k českému rodinnému stříbru a podle dobových materiálů se jim dařilo v každém politickém ovzduší. „Jeden ze španělských fandů se na fotografiích chlubil téměř dvoumetrovým řetízkovým kolotočem, který z několika stavebnic zkonstruoval,“ oslavuje stavebnici článek, který vyšel v listu Pochodeň v roce 1981.

Merkur za komunismu vyvážel nejen do SSSR a spřízněných komunistických satelitů, ale například i do Dánska, Holandska, Španělska nebo Saúdské Arábie. Zajímavé je, že anglický návod stavebnici Merkur označoval jako systém „Meccano“, což je název konkurenční stavebnice stejnojmenné francouzské firmy. Stavebnice v dobách socialismu zlidověla a rostla. V roce 1965 se vyrábělo sedm druhů, v roce 1981 už 17 druhů včetně verze „elektro“. Krabic pro mladé montéry se v tomto roce prodalo celkem za sedm milionů Kčs.

„Zájem je takový, že kdyby to možnosti provozovny a jejího strojového vybavení dovolily, mohlo by se bez starostí o odbyt vyrábět dvojnásobek,“ psalo se v Pochodni. Co je na tom pravdy, se nedozvíme, jisté však je, že značka se dostala pod kůži mnoho generacím od našich dědů.

V minulosti i v současnosti se zdůrazňovalo, že Merkur není jen pouhou hračkou, ale pomáhá i ve škole jako technická pomůcka. Vědec a vynálezce Otto Wichterle dokonce v roce 1961 z Merkuru sestavil první přístroj na výrobu kontaktních čoček.

Vstávání z popela

Výroba Merkuru v prvních letech po sametové revoluci skomírala a nakonec na rok umřela. Podnik v likvidaci koupil strojní a textilní inženýr Jaromír Kříž. Výrobu přenesl do patnáct let prázdné a zdevastované budovy bývalé tkalcovny získané z restituce.

V roce 1995 vychází v Hradeckých novinách článek, který hlásí, že stavebnice Merkur opět začíná dobývat svět. Tradici křísila firma Cross, která výrobu v likvidaci rok předtím převzala od společnosti Komeb, bývalého Kovopodniku Broumov. Firma ožívala i na zahraničních trzích, nové zakázky domlouvala například v USA a Velké Británii. Hračka se však v cizině prosazovala těžko.

Spolu s počítačovou revolucí 90. let přišly i nové možnosti. Kolečka Merkuru bylo poprvé možné rozhábat pomocí počítačového programu Baltazar. Přibylo převodovek, elektropohonů a dalších technických libůstek.

O stavebnici se opět začínalo mluvit. V roce 1995 získal Merkur na trenčínském veletrhu Intertoys cenu „Zlatou Tímý“ pro hračku roku. O rok později úspěch zopakoval na brněnském veletrhu a produkce firmy stoupla o polovinu.

Na přelomu tisíciletí společnost pod novým majitelem Jaromírem Křížem obnovila výrobu elektrických vláčků. Vyrábět se začaly už v roce 1935, jenomže je v roce 1968 pohřbil nástup menších modelů vláčků v NDR. Mladší generace v nastupující demokratické éře tedy vláčky od Merkuru neznaly.

Dnes má firma kolem 65 zaměstnanců a roční obrát přes 75 milionů.

Třetinu stavebnic vyváží do zahraničí.

Zdroj: <http://ekonomika.idnes.cz/>

Retro koutek

Oficiální pravidla kuliček!

1. Na turnajích Českého kuličkového svazu hrají vždy 2 hráči proti sobě. Kuličky mají barevně odlišeny. Cílem hry je dostat jako první všechny kuličky své barvy do důlku.
2. Nejdřív každý hodí jednu kuličku od čáry hodu k důlku (rozhoz k důlku). Kdo je blíž, rozhodne, kdo začne v první hře.
3. První hází všechny své kuličky (po jedné nebo i více najednou) z čáry hodu k důlku a snaží se jej zasáhnout. Pak udělá to samé jeho soupeř.
4. V další části hry se pokračuje cvrnkáním. Každý cvrnká jen do svých kuliček, hráči se střídají po jednom cvrnku bez ohledu na to, jestli kulička skončila v důlku.
5. Správný cvrnk je definován jako pohyb pouze jednoho prstu, přičemž se smíte dotknout jen své (jedné) kuličky. Ta pak může zasáhnout jakoukoliv jinou, i soupeřovu.
6. Kdo má první všechny své kuličky v důlku, vyhrává hru. Zápas se většinou hraje na 2 – 3 vítězné hry.
7. Čára hodu je vzdálena od středu důlku 7,5 m, důlek má průměr 7,5 – 11 cm.

Zelené nebo hnědé lahváče? Který byl lepší?

Kupovat lahváče v hnědé nebo zelené barvě? To bylo dilema, které řešil snad každý pivař. Co na to říká odborník?

Two empty green and brown beer bottles isolated on white background

„Zelené láhve mají ten hlavní problém, že pouštějí světlo v modré části spektra. To je světlo, které má kratší vlnovou délku, větší energii a je schopné excitovat látky v pivu, speciálně riboflavin, což je vitamín B, který tělo potřebuje. Ale bohužel v pivu má špatnou vlastnost, že funguje jako fotosenzitizér, absorbuje světlo, a tu energii přenáší dál, reaguje s hořkými látkami s isohumulony a mohou vznikat různé pachutě. Nejčastěji vznikala skunková příchut', která i ve velmi malých koncentracích dává takovou pachut' tomu pivu, že to není slučitelné s pitím. Nejlepší řešení je nenechat to světlo projít dovnitř, to znamená vrátit se k hnědým lahvím.“ říká odborník

Zdroj: starypaky.cz
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ZDRAVÍ

Babiččina zahrádka: zdraví, užitek i romantika

Je voňavá a zjara plná konvalinek a fial. Patří na ni kalina, komule a bez. V létě na tyčkovém plotě kvete hrachor, hned za ním řeřicha, tajuplný oměj šalounek a pestrobarevné orlíčky. Kytici tu natrháte ve chvílce a ještě zbude dost pro kapličku na rozcestí.

Venkovská chalupa

I popínavky u plotu byly nejen hezké, ale také jedlé.

Z pohledu kolemjdoucího je babiččina zahrádka společenství máty, šnytlíku a popínavých růží. Ano, je trochu neuspořádaná a v létě i zdivočelá. Utíkají z ní květiny k sousedovi a dovnitř se stěhují luční květy. Komu by ale vadily kopretiny či pomněnky? Z ptačí perspektivy je babiččina zahrádka veselá strakatina, kam se vždycky vejde i lavička.

Historická venkovská zahrada

Pro vesnické zahrádky je typická přirozenost, proto na nich nenajdete žádné výrazně tvarované dřeviny ani jehličnany s ostrou konturou. Cesty na venkovské zahradě jsou až na výjimky nezpevněné – pouze na místech intenzivního provozu bývaly kamenné šlapáky. I ohraničení bývá spíše jen symbolické – stačí nízký dřevěný plůtek.

Tradiční selská zahrada bývala za dvorem a měla podobu smíšených záhonů zeleniny, léčivých bylin a květin. Dnes už se ví, že tato směs je nejen estetická a zajímavá, ale je účinná proti rozmnožení škůdců a plísní. Asi proto je tento typ zahrady jako kombinace užitkovosti a okrasné funkce stále živý na jižní Moravě, kde můžeme i dnes vidět zeleninové záhony lemované trvalkami a letničkami.

Yzop a ruta

Podél ústřední pěšiny byla založená rabata se směsicí květin, zeleniny a vonných bylinek. Léčivé a aromatické byliny byly pro domácí použití velmi důležité, proto měly v záhonech největší zastoupení (šalvěj, yzop, tymián, máta, ruta, libeček, sléz, levandule, meduňka, pelyněk, dobromysl). Vonné druhy naše babičky a prababičky používaly nejen do prádla, ale i pro ovonění místností, proti molům a škůdcům, dokonce se vkládaly i do knih.

Na starodávné zahradce nesměly v žádném případě chybět cibuloviny – zejména modřence a tulipány. Podle místa bývaly na zahradě vysazeny i keře – angrešty, rybíz, pustoryl, stolistá růže či nízká mandloň a samozřejmě i šeřík.

Na zahrádkách ve starosvětském duchu se už pochopitelně neobjevují jen druhy rostlin z dob národních obrozenců. I ty oblíbené za první republiky už jsou „retro“.

Chalupáři zachránili spoustu kamenných koryt a stírek

Pod naším okénkem...

Stejně jako kdysi je předzahrádka vizitkou zahrady a chloubou pěstitelských schopností majitele. Patří na ni především květiny – trvalky, letničky, cibuloviny s několika akcenty okrasných keřů. Každým rokem je trochu jiná, i když se stejnými rostlinami. Když totiž několik let experimentujete a vystihnete tu správnou sestavu, vyseté a vysázené rostliny se už samy přesévají a vytvářejí přirozené společenstvo. Pokud však netrváte na výlučně okrasné roli předzahrádky a k tomu ta vaše sousedí s méně frekventovanou venkovskou cestou, můžete na ni zasadit i nenuceně zakomponovanou zeleninu a trsy aromatických rostlin.

Tak nebo tak – na rozdíl od „sešněrovaných“ předzahrádek městského typu založených na trvalkách s různobarevnými listy a zakrslých jehličnanech doplněných kameny s kusem anglického trávníku působí ta babiččina dojmem naprosté svobody. Nenajdeme tu sestříhané keříky, rostliny rostou volně, a když se příliš rozbují, jsou rozdány. Pěšinku lemují polštáře bylinek, které mezi kameny částečně přetékaají z okrajů záhonů a změkčují tak její strohou linii.

Trvalky i letničky

Do trvalkové sestavy venkovské zahrady patří třemdava bílá (hořící keř), kohoutek plamenný, lilie zlatohlavá, chejzr vonný a topolovky. Atmosféru babiččiny zahrádky a předzahrádky barevně doplňují mohutné zahradní máky, voňavé hvozdíky a také rozchodníky zdobící zahrádku v podzimním období. Na předzahrádku se hodí robustní růžovobílé srdcovky (původem z čínských císařských zahrad), pivoňky a jejich protiklad: violky a macešky.

Do říše starodávných letniček lákajících k utržení můžeme zařadit balzamíny, třapatky a slunečnice, mařinku vonnou, klanokvět, hrachor vonný a také drchničku a laskavec. V babiččině zahrádce by podle možností neměla chybět černucha damažská, ostálka, hajnička, zahradní zvonky, vlčí máky, svlačce a marokánky pestré. Ideálním stanovištěm pro letničky jsou obruby záhonů, stinná místa u paty stromů, rabata a mezery v trvalkovém záhonu.

Typickým rysem starých zahrádek byla střídmost.
Nikdo nechtěl obří kvetoucí záhony ve stylu Versailles ani rozsáhlé kolekce růží nebo čarovníků.

Záhumenek

Co nejbližší u kuchyně se hospodyně snažily mít zásobu bylinek a kořenné rostliny – nať už v květináčích a truhlících, nebo na suché zídce, či zakomponované do záhonů. Ty dnes vystřídaly geometricky pojaté kompozice ve tvaru čtverce, kruhu, oválu či spirály, které jsou protkány cestičkami, aby byly bylinky i zelenina dostupné při údržbě i sklizni.

Milují ji děti

V babiččině zahrádce se dobře cítí dospělí i děti, které tu mají pocit bezpečí v různých skryších, svobodu pro hry, nápady i drobná dobrodružství a samozřejmě i mnoho chutného k jídlu. Prostřený stůl tu mají i volně žijící živočichové, kterým přírodní zahrada poskytuje místo k rozmnožování.

Zdroj:chatar-chalupar.cz
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ČEŠTINA

Rok 2017 začneme procvičováním vyjmenovaných slov, protože toho není nikdy dost a občas k tomu přihodíme i měkké a tvrdé souhlásky.

Doplňte Y/Ý, I/Í:

Dal-bor má mlsn- jaz-ček. Protáhl se úzkou mez-rkou v plotě a m-ř-l s- to k naš- sp-ž-. Ještě přešel n-zkou, ale rozb-tou z-dku. Neb-l u nás c-z-nec. Proklouzl kolem z-mostrázu a už b-l v c-li. Dostal chuť na bab-čč-n- bucht-. Sl-n- se mu jen sb-haj-. Tu ho lap-l náš m-sl-vec. T- js- ale ul-čn-k a s-čák. Loup-t koláčk- b-s chtěl, v-d'? Brz- tě přejde chuť. Je podz-m, všude je spadané l-st-. Kd-ž shrabeš zahradu, z-skáš - buchtu. J-nak budeš b-t třeba - b-čem. Bál jsem se, ab- mu nenab-l.

Připravila Radka Hejmalová-Millar
Zdroj: Petr Šulc: Diktáty pro 3. ročník ZŠ

ZÁBAVA

Recepty

Chlebíček: fenomén, který milovaly hvězdy černobílého filmu

Rozmach chlebíčků je datován právě do období dvacátých let minulého století. Do období černobílého filmu, prvních osobních automobilů a časů bujarých večírků pražské smetánky. Logicky se pak chlebíčky i kanapky začaly objevovat na rautových stolech a neunikly pozornosti ani autorů nejrůznějších kuchařek.

Mezi průkopníka těchto delikates patří i legendární pražský lahůdkář Jan Paukert, který měl své vyhlášené lahůdkářství nedaleko Národního divadla. Tam se nacházel i uzavřený klub, ve kterém se delikatesy podávaly. Jak říká nevlastní syn zakladatele pan Švec: „Chodily k nám hvězdy, jakými byli Čapek, Beneš či Destinová. Hugo Haas zde měl dokonce i vlastní křeslo.“

Ani ve druhé polovině dvacátého století nedošly perly studené kuchyně újmy, naopak se rozšířil jejich sortiment. Dál se na ně mazal poctivý bramborový a vlašský salát nebo máslo, zdobily se šunkou od kosti, lososem či kaviárem, a když se podíváte na receptury ze šedesátých až osmdesátých let, zjistíte, že obloha bývala bohatší, než je obvyklé dnes.

Například na šunkovém nesměla chybět nejen kapie a okurka nakrájená do krásně rozevřeného vějířku, ale ani sardinka a vedle ní květinka vytvořená z másla a ozdobená uvnitř paprikou. Humrový se nedělal z krabích tyčinek, ale z chatky, kamčatského kraba.

Dnes jsou chlebíčky mnohdy považovány za naprosté retro. Na mnohých společenských akcích jsou nahrazovány modernějšími a trendy chuťovkami. Kde ale mají stále své místo, jsou divadelní bary, kde stále patří mezi nejoblíbenější pochoutku. Podobně je tomu i na nejrůznějších plesech, vesnických zábavách, ale také rodinných oslavách.

Se šunkou

Suroviny:

1 veka, 700 g bramborového salátu, 20–40 tenkých plátků šunky (400 g), 4 vejce, 4 sterilované okurky průměrné velikosti, kapie a kudrnka, eventuálně rajče na ozdobení, máslo na podmazání

Postup:

Veku šikmo nakrájíme na dostatečně silné plátky (asi 2 cm), aby unesly bohatou oblohu. Plátky veky namažeme nejdříve tenkou vrstvou másla, poté bramborovým salátem

Zdobit začínáme šunkou, kterou stočíme do kornoutků (stáčíme je přes ukazováček). Záleží na formátu šunky, menší tenké plátky potřebujeme dva na každý chlebíček, pokud je šunka větší a hruběji nakrájená, stačí jeden plátek. Uzeninu umísťujeme ke krajům, aby zbylo místo na ostatní pochutiny.

Na každý chlebíček přidáme měsíček vajíčka a vějířek nakrájený z okurky. Dozdobíme je kapií a kudrnkou, můžeme přidat i rajče.

S vejcem

Suroviny:
1 veka, 600 g bramborového nebo vlašského salátu, 20 tenkých plátků šunky nebo šunkového salámu (200 g), 10 vajec, 4 lžíce majonézy, 4 sterilované okurky průměrné velikosti, kapie a kudrnka na ozdobení, máslo na podmazání

Postup:
Veku šikmo nakrájíme na silné plátky. Plátky namažeme nejdříve tenkou vrstvou másla, poté salátem. Na každý chlebíček položíme půlku natvrdo uvařeného vejce řezem dolů. Vajíčka můžeme dávat doprostřed anebo k širšímu kraji veku.

Na každý chlebíček přidáme jeden nebo dva kornoutky šunky. Majonézu rozmícháme s trochou láku od okurek a opatrně jí lžičkou přelijeme vajíčka. Nebo můžeme na vejce nastříkat neředěnou majonézu. Chlebíčky dozdobíme okurkou, kapií a kudrnkou.

Hermelínový

Suroviny:
veka, 600 g hermelínové pomazánky od Papei, 4 vejce, 4 okurky
Na ozdobení: majonéza, hermelín, kapie a kudrnka

Postup:
Plátky veku potřeme hermelínovou pomazánkou. Tu můžeme připravit i doma z hermelínu, vajec natvrdo, lahůdkového salámu a majonézy. Pomazánku dochutíme česnekem.

Máslo pod ni není zapotřebí, protože je poměrně tučná. Navrch nastříkáme dortovým sáčkem majonézu a chlebíčky dozdobíme kolečky vajec, plátky hermelínu, okurkou, kapií a kudrnkou.

Chlebíček à la krab

Suroviny:
1 veka, 700 g pomazánky à la krab od Papei, na ozdobení 2 citróny, kudrnka

Postup:
Veku nakrájíme na tenčí plátky a potřeme je pomazánkou à la krab. Chlebíčky zdobíme stočeným plátkem citrónu a petrželkou. Můžeme přidat i kolečko pomeranče.

Tip: Pomazánku à la krab můžeme připravit doma z majonézy a nasekaných krabích tyčinek, které ochutíme citrónem, cukrem a solí. Pro odlehčení je možné do pomazánky přidat jogurt a najemno nastrouhaný uvařený celer.

Podobně se dá samozřejmě udělat i pomazánka z pravého humra, ta je však poněkud dražší.

Chlebíčky s vajíčkovou pomazánkou a barevným zdobením

Suroviny: tmavá bageta, 6 vajec uvařených natvrdo, menší cibule, 1 lžice plnotučné hořčice, 3 lžice majonézy, sůl, pepř

Na ozdobu: chilli papričky, vejce uvařená natvrdo, bylinky

Vajíčka oloupeme a nakrájíme na malé kousky. Cibuli pokrájíme nadrobno. Tyto dvě suroviny promícháme s majonézou a hořčicí. Osolíme a opepříme.

Plátky bagety potřeme vajíčkovou pomazánkou a ozdobíme vejci, bylinkami a chilli papričkami.

Chlebíčky s brynzovou pomazánkou, tymiánem a pečenými paprikami

Suroviny: bageta, červená paprika, oranžová paprika, lžička sušeného tymiánu, 200 g brynzy, 50 g změkklého másla, menší cibule, olivový olej

Postup: Troubu zahřejeme na 180 °C. Papriky nakrájíme na tenké proužky, dáme je na plech, pokapeme olivovým olejem a pečeme 10 minut.

Brynzu smícháme s máslem. Cibuli pokrájíme nadrobno a přidáme do pomazánky. Vše důkladně spojíme. Pomazánku natřeme na pokrájenou bagetu. Tu obložíme proužky papriky a posypeme tymiánem.

Chlebíčky s rybičkovou pomazánkou

Suroviny: vecka, 125 g sardinek v oleji, 100 g lučiny, 2 lžičky citrónové šťávy, šalotka, nakládaná okurka, sůl

Postup: Sardinky slijeme a rozmačkáme v misce společně s lučinou. Přidáme citrónovou šťávu, nadrobno nakrájenou šalotku a okurku a vše pečlivě promícháme. Pomazánku osolíme a natřeme na plátky veka.

Zdroj: Novinky.cz

Pivní rohlíky

Ingredience:

200 ml tmavého piva
150 ml vody
15 g droždí
1 lžička cukru
6 g soli
500 g hladké mouky
20 g olivového oleje
hrubá sůl a kmín na posyp

Pracovní postup:

Do prosáté mouky v míse uděláme důlek a nalijeme do něj pivo a teplou vodu. Přidáme rozdrobené droždí a cukr a vše rozmícháme, přidáme sůl a olej a zaděláme těsto, které necháme kynout asi hodinu při pokojové teplotě. V mezičase dvakrát propracujeme.

Vykynuté těsto rozdělíme na 12 dílků, vykroužíme bochánky a necháme odpočinout asi 30 minut.

Pak válečkem vyválíme ovály asi 20 cm v průměru a srolujeme rohlíky. Necháme opět nakynout.

Vykynuté rohlíky potřeme vodou a posypeme kmínem a hrubou solí. Pečeme v troubě rozpálené na 200 stupňů Celsia asi 15 až 20 minut.

Majoránková ciabatta

Ingredience:

500 g bílé chlebové mouky
4 g soli
7 g sušeného droždí
30 ml olivového oleje
325 ml teplé vody
1 lžíce čerstvé majoránky, jemně nasekané
1 stroužek česneku (nemusí být)

Pracovní postup:

Ze všech surovin zaděláme těsto, které je řídké, ale soudržné, mírně lepivé. Já říkám, je to takové živé těsto. Necháme kynout asi 4 až 5 hodin a během doby kynutí propracováváme skládáním na vále.

Sledujeme, jak rostou bubliny v těstě. Vykynuté těsto rozdělíme na dva díly a protahováním vytvoříme ciabattu, kterou necháme ještě vykynout. Vykynutou ciabattu - jsou na ní viditelné větší bubliny, pečeme v troubě rozpálené na 240 stupňů Celsia asi 10 minut.

Aby se chleba povedl

Mouka musí být čerstvá, zejména celozrnná. Čím čerstvější, tím lepší chuť.

Těsto nemusíte hníst silou. Lepší je těsto roztahovat a nadzvedávat, abyste do něj zapracovali vzduch.

Pro jeho zpracování ale můžete použít i kuchyňského robota nebo pekárnu chleba.

Správně vypracované tužší těsto je lesklé, hladké, nechytá se mísy. Řidší těsto by mělo na povrchu tvořit puchýře a bubliny.

Tuk do kynutých těst nelijeme nikdy horký, aby kvasnice nespařil.

Těsto dejte kynout do tepla. Vykyne i v chladu, ale trvá to déle. Pozor ale na průvan.

Při pečení nechte vždy těsto 5-10 minut zapéct při vyšší teplotě, pak pokračujte podle zkušenosti s vlastní troubou.

Když se peče moc rychle, ztlumte teplotu a můžete ho zakrýt alobalem. Když je pecen bledý, přidejte teplotu.

Použitím pečicího papíru si usnadníte vyndání chleba z formy.

Pečivo nikdy nekrájejte horké, mohlo by se srazit.

Zdroj: idnes.cz

Humor

„Pojďte dál, maminko.“ vítá zeť tchyni. „Jak dlouho u nás chcete zůstat?“ „Dokud vás neomrzím.“ „Neříkejte! Vy se nezdržíte ani na večeri?“

Na policii příběhne udýchaný zřízenec místní zoo a panickým hlasem křičí: "Rychle něco udělejte! Utekl nám slon!" Policista na něj s klidným hlasem: "Uklidněte se, prosím, a důkladně mi popište, jak vypadá."

Je blondýnka v pizzerii, číšník ji přinese pizzu a ptá se jí: "Chcete ji rozkrojit na 6 nebo na 12 dílků?" Blondýnka odpoví: "Na 6 já bych 12 nesnědla."

Chlapec pozoruje na ulici muže v uniformě a ptá se ho: "Pane, vy jste policajt?" "Ale kdeže, já jsem železničář, to jsem se jen tak blbě zatvářil."

Přijde Pepíček domů a ukazuje tatínkovi vysvědčení a tatínek povídá: "Tak hrozné vysvědčení jsem ještě neviděl." A Pepíček povídá: "Já také ne, včera jsem to našel ve tvých věcech."

Zdroj: www.humor.cz

Rubriku připravila: Mirka Schullerová a Mária Ramssová

SPRÁVNÉ ŘEŠENÍ

Dalibor má mlsný jazýček. Protáhl se úzkou mezírkou v plotě a mířil si to k naší spíži. Ještě přešel nízkou, ale rozbitou zídku. Nebyl u nás cizinec. Proklouzl kolem zimozrázu a už byl v cíli. Dostal chuť na babiččiny buchty. Sliny se mu jen sbíhají. Tu ho lapil náš myslivec. Ty jsi ale uličník a syčák. Loupit koláčky bys chtěl, vid'š? Brzy tě přejde chuť. Je podzim, všude je spadané listí. Když shrabeš zahradu, získáš i buchtu. Jinak budeš bit třeba i bičem. Bál jsem se, aby mu nenabil.